

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.114/2020/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
. Székely Gabriella, előadó bíró
. Székely Ákos, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2021. március 12.
Az ügy tárgya: közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény
Terhelt (ek): terhelt
Első fok: Budapest Környéki Törvényszék 13.B.31/2018/44., ítélet, tárgyalás, 2019. április 24.
Másodfok: Fővárosi Ítéltábla 6.Bf.318/2019/25., ítélet, nyilvános ülés, 2020. július 1.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az emberölés büntette miatt terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék 13.B.31/2018/44. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 6.Bf.318/2019/25. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

- [1] I. A Budapest Környéki Törvényszék 2019. április 24. napján kihirdetett 13.B.31/2018/44. számú ítéletével a terheltet közúti veszélyeztetés büntette [Btk. 234. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] és segítségnyújtás elmulasztása büntette [Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat] miatt halmazati büntetésül 8 év szabadságvesztésre, 3 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2020. július 1. napján meghozott és jogerős 6.Bf.318/2019/25. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet

megváltoztatva a terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetés tartamát 6 évre súlyosította, egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a vádbeli cselekmény idején tanú 1 a terhelttel baráti kapcsolatban állt. Tanú 1 korábban élettársi kapcsolatban élt a sértett fiával, tanú 2-vel, mely kapcsolatból 2012-ben született ... nevű közös gyermekük. Az élettársi kapcsolat 2013 tavaszán megszakadt, ezt követően a gyermeket tanú 2 nevelte tovább szülei otthonában. A gyermek elhelyezése érdekében tanú 1 polgári pert indított, melyben meghozott nem jogerős ítélet szerint a gyermeket a kapcsolattartási jogával élve minden második héten szombat 09.00 órától vasárnap 17.00 óráig elvihette volna magával. Tanú 1 több alkalommal is elment a sértett és családja házához, azonban a gyermeket egyszer sem vihette magával, mert tanú 2 és családja megtagadta a gyermek átadását azért, mert a gyermek félt az anyjától. Ilyenkor tanú 1 és a család tagjai rendszeresen összevesztek egymással és tanú 1 a rendőrséget is kihívta. A terhelt több alkalommal elvitte gépkocsival tanú 1-et a gyermek otthonához a kapcsolattartás érdekében, ilyenkor addig, amíg tanú 1 odament a sértett házához, az autójában maradt, de így is előfordult, hogy konfliktusba keveredett a család tagjaival.
- [4] A terhelt 2017. március hó 25. napján 09.00 óra előtt pár perccel a testvére tulajdonát képező Toyota Dyna 100 típusú tehergépkocsival elvitte tanú 1-et a sértett házához az aktuális kapcsolattartás érdekében.
- [5] A sértett házánál az utca 3 méter széles, 12 százalékos hosszirányú lejtéssel rendelkező, aszfalt burkolatú úttest, mely a sértett háza előtt jobb oldali ívet ír le. Az úttest jobb oldalán, a sértett háza előtt 0,5 méter széles betonozott útpadka, majd füves, az úttól távolodva fokozatosan emelkedő terep található.
- [6] A terhelt a helyszínre érkezésekor a sértett házától pontosan meg nem határozható távolságra az úttest szélére húzódva állt meg a tehergépkocsival. Tanú 1 kiszállt a járműből és a sértett házához ment. A házban ekkor a sértetten kívül a felesége, a fiaik, tanú 2 és tanú 3, valamint a gyermek tartózkodtak. Tanú 2 tanú 1-et beengedte a házba, azonban mivel a gyermek sírt és nem akart az édesanyjával menni, megtiltották neki, hogy elvigye a gyermeket. Az ingatlanból távozó tanú 1 emiatt trágár szavakkal szidalmazni kezdte a családot, ezért 8 óra 55 perckor tanú 2, majd 1 perccel később tanú 1 is rendőri segítséget kért.
- [7] A 9 óra 17 perckor a helyszínre érkező rendőrjárőr meghallgatta az érintetteket, majd közölte Tanú 1-el, hogy nem nyújt segítséget abban, hogy elvigye a gyermeket, valamint mivel több alkalommal valótlán bejelentést tett, fel fogja őt jelenteni. A rendőrjárőr ezt követően távozott a helyszínről. Ekkor tanú 1 visszament a gépkocsihoz és beült a terhelt mellé. A sértett és tanú 2 a rendőri intézkedés közben kijöttek a házukból, és a rendőrjárőr távozását követően a házuk előtti domboldalon megálltak.
- [8] A terhelt abból adódó dühében, hogy nem hozhatták el a gyermeket, a középső ujját sértő szándékkal felmutatta a sértett felé, aki ugyanúgy visszamutatott a terheltnek. Ettől a terhelt még dühösebb lett, és a tehergépkocsit az úttesten keresztülvágva a sértett irányába kormányozta, mely során legalább 1,5 métert lehaladt az úttestről, ennek során felhaladt a betonozott útpadkára és a füves domboldalra.
- [9] A sértett megpróbált ellépni a gépjármű elől, de eközben megcsúszott, és a 15-20 km/h sebességgel közlekedő jármű jobb első kereke elé, majd alá került. A terhelt a gépkocsi holttere miatt nem láthatta, hogy a sértett a gépkocsi kereke alá került, azonban a megnövekedett menetellenállásból és a sértett gépkocsi után futó fiainak kiabálásából tudnia kellett, hogy ez történt.
- [10] A terhelt a 130-140 kilogramm súlyú sértettet több, azonban pontosan meg nem határozható métereken keresztül tolt az általa vezetett gépkocsi jobb első kereke előtt, majd a gépkocsi jobb első kerekével áthajtott a sértett lábán és medencetájékán, miközben ismét közeledni kezdett az

úttesthez. Ekkor az időközben otthonról távozó és éppen hazafelé tartó tanú 3 a vezetőoldal, míg tanú 2 az utasoldal felől a gépkocsihoz értek, arra felléptek, és rákiabáltak a terheltre, hogy álljon meg, mert a sértett a gépkocsi alatt van. Ezt követően a terhelt ismét több, azonban pontosan meg nem határozható méteren keresztül vonszolta a sértettet, majd gázt adott és a gépkocsi jobb hátsó kerekével áthajtott a mellkasán, miután a sértett teste kikerült a gépkocsi alól. Tanú 2 ezután betörte a gépkocsi utasoldali ablakát azért, hogy az ablakon benyúlva megállíthassa a gépkocsit, tanú 3 pedig a vezetőoldal lehúzott ablakán keresztül benyúlva próbálta a gépkocsit megállítani. A terhelt ekkor anélkül, hogy az általa a visszapillantó tükörben a földön feküdni látott sértett állapotáról meggyőződött volna, a tehergépkocsit gyorsítva elhajtott a helyszínről, ezért tanú 2 és tanú 3 már nem tudott a gépkocsin kapaszkodni.

- [11] A terhelt hamarosan utolérte a háztól korábban távozó rendőrállást, és azt állította neki, hogy megtámadták őket, azonban azt nem mondta el, hogy elütötte a sértettet. 9 óra 41 perckor a terhelt a Segélyhívó Központba arról tett telefonon keresztül bejelentést, hogy megtámadták az autóját, a sértett eközben nekifutott a platójának, és az autó elsodorta őt.
- [12] A sértett családja a szomszédon keresztül 9 óra 31 perckor értesítette a mentőket, akik a sértettet kórházba szállították, ahol a sértett aznap 18 óra 18 perckor elhunyt.
- [13] A sértett a terhelt fenti cselekménye következtében mindkét comb kiterjedt, részben tasakos, nyúzatásos jellegű sérülését, a farpofák kiterjedt hámfosztásos és hámhörzsolásos jellegű sérülését, ezek vetületében lágyrész bevérvzéseket, a bal oldali II-X. és a jobb oldali I-X. bordák sorozatos ablakos törését, a szeméremizület szétválását, a szeméremcsontok törését, a keresztcsont törését, mindkét oldalon a csípőlapát csontok törését, a keresztcsont-csípőcsont ízületek szétválását, az ágyéki csigolyák törését, mindkét oldalon szabad mellúri vérgyülemet, a húgyhólyag falának zúzódását, a végbél falának zúzódását, a húgyvezeték szakadását, a bal vese állományának roncsolódását és zsíros tokjának bevérvzését, a medenceizmok masszív bevérvzését, a tomportájék és medencetájék mentén a bőr alatti zsírszövetben és izompólyák között sávyszerű elrendezésben masszív bevérvzést, a tüdő állományának roncsolódását és zúzódását, a mellkasfal mindkét oldalának kiterjedt sávyszerű bevérvzését, a bal alkar kis kiterjedésű hámfosztásos sérüléseit, a bal kéz kiterjedt sérülését, valamint a jobb kéz, a törzs és az alsó végtagok kisebb kiterjedésű hámhörzsolásos sérüléseit szenvedte el.
- [14] A sértett halála az elütése következtében, a medence csontos vázának és a bordák csontos vázának töréséhez, a tüdőzúzódáshoz, a kismedencei szervek zúzódásához társulva kialakult zsírembólia miatt következett be.
- [15] A terhelt a fenti magatartásával megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában, a 25. § (2) bekezdésében és az 58. § (1) bekezdésében írt közlekedési szabályokat.
- [16] A Fővárosi Ítéltábla a tényállás részének tekintette az ítéletszerkesztési hiba folytán ítélete indokolásának más részében feltüntetett, az elsőfokú ítélet 28. oldal első és harmadik bekezdésében, valamint a 29. oldal első bekezdésében írt, a bizonyítékok értékelése vagy jogi indokolás körében feltüntetett, a baleset mechanizmusára vonatkozó részeket, azonban azokkal a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint nem egészítette ki {másodfokú ítélet indokolása [16] bekezdés}.
- [17] A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az irányadó tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti tények, amelyek a felülvizsgált ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.III., BH 2006.392.).
- [18] Az elsőfokú ítéletnek a másodfokú határozatban felhívott részei a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó indokolást tartalmaznak. Ezért a leírtakból nem tűnik ki, hogy a másodfokú bíróság e körben milyen ténymegállapításokat tekintett a tényállás részének.

- [19] **II. 1.** A jogerős ítélettel szemben a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt okból, és a jogerős ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését kérte mindkét terhére rótt bűncselekmény tekintetében.
- [20] Indokai szerint a bíróság jogerős ítéletében a büntető anyagi jogi szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét mindkét terhére rótt cselekmény vonatkozásában. A védő felülvizsgálati indítványában kifejtette, hogy azt nem vitatják, miszerint a terhelt szándékosan megszegte a közúti közlekedési szabályokat, azt azonban igen, hogy ezzel a sértett életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek tette volna ki. A közvetlen veszély meghatározott személyre és helyre konkretizált veszélyt, vagyis olyan veszélyhelyzetet jelent, amikor az élet vagy testi épség sérelmének a reális veszélye határozott és külsőleg is felismerhető formában, meghatározott személyhez vagy személyekhez kapcsolódva jelentkezik. Ezen szándékos megszegő magatartásnak és a közvetlen veszélyhelyzet létrejöttének egymással okozati összefüggésbe kell lennie. Ilyet azonban az ítéleti tényállás nem tartalmaz, erre vonatkozó ténymegállapítást a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás, valamint az ítélet indokolása sem tartalmaz. A tényállás „hézagos”, a bíróság nem határozta meg a sértett és a tehergépkocsi egymáshoz képesti elhelyezkedésének azt a pillanatát, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a vádlott ún. limitált veszélyeztetési szándékkal a sértett felé kormányozza a gépjárművet, avagy annak ellenére nem változtat a haladási irányán, hogy erre még reális lehetősége van.
- [21] A védő álláspontja szerint így a tényállásba beilleszthető az is, hogy a terhelt úgy hajtott fel gépkocsijával a rézsű kevésbé meredekkébb részére, hogy a sértett akkor még védett pozícióban, a járdán tartózkodott, és a szándéka pusztán arra irányult, hogy az ingatlan előtt tartózkodóknak az erejét megmutassa, őket megijessze, és ily módon vegyen rajtuk elégtételt. Ebben az esetben egyáltalán nem jött létre veszélyhelyzet a terhelt szabályszegő magatartásával összefüggésben, hanem az csak akkor alakult ki, amikor a terhelt már bőven féktávolságon belül volt a sértetthez képest, méghozzá a sértett általa előre nem várt és előre nem látható odébb lépése és megcsúszása következtében.
- [22] Ezért mind az elsőfokú, mind a másodfokú ítélet nélkülözi azokat a történeti tényállási elemeket, amelyek arra utalnának, hogy a terhelt közlekedési szabályszegése a sértett vonatkozásában közvetlen veszélyhelyzetet eredményezett volna. Továbbá nem tartalmazzák az ítéletek azon szituációk körülírását sem, ahol az élet vagy testi épség sérelmének a reális veszélye - a veszély általános jellegéből kilépve - határozott és külsőleg is felismerhető formában meghatározott személyhez vagy személyekhez kapcsolódva jelentkezett. Eerre tekintettel a bíróságok a büntetőjog anyagi szabályainak megszegésével állapították meg a terhelt bűnösségét a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő közúti veszélyeztetés büntetében.
- [23] Az indítványozó szerint a segítségnyújtás elmulasztása vonatkozásában sem tartalmazza az irányadó tényállás a törvényi tényállási elemeket. A törvényi tényállásban a „tőle elvárható” fordulat a segítségnyújtás módjára és mértékére vonatkozik. A védő álláspontja szerint a megállapított tényállásból az következik, hogy tanú 2 akkor törte be az utas oldali ablakot, amikor a sértett már kiszabadult a gépkocsi alól és a Toyota teljes terjedelmével az úttesten volt. Ez a cselekmény tehát nem irányulhatott a sértett védelmére, hanem csakis támadó szándékú lehetett, így a terhelt jogos védelmi helyzetben cselekedett és minden tőle elvárható megtett azzal, hogy segélyhívón bejelentette a személyi sérüléssel járó balesetet, így az egyebekben tényállásszerű magatartása nem büntetendő.
- [24] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1106/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [25] Indokolásában kifejtette, hogy a történeti tényállás megállapításaiból - a védői hivatkozással ellentétben - egyértelműen kitűnik, hogy egyrésről a terhelt dühében szándékos KRESZ

szabályszegő magatartást tanúsítva, a tehergépkocsival az úttesten keresztül vágva és arról lehaladva kormányozta a sértett irányába járművét.

- [26] Másrészről az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a sértett a gépjármű előtt tartózkodott, amely elől megpróbált ellépni, de eközben csúszott meg és a jármű jobb első kereke elé, majd alá került. A terhelt pedig ezáltal szándékos szabályszegő magatartásának következményeként egy meghatározott személy, a sértett életét, illetőleg a testi épségét közvetlen veszélynek tette ki. Ez a veszély azáltal, hogy a relatíve nagy sebességgel az útpadkán haladó terhelt a nagy terjedelmű tehergépkocsival a füves, csúszós útpadkán a sértett irányába haladt, majd őt utolérte az általa kialakított veszély általános jellegéből kilépve határozott és külsőleg is felismerhető formában, a sértetthez kapcsolódva konkrétta vált. Az eredményre, a sértett halálára pedig a terhelt gondatlansága luxuria formájában feltétlenül kiterjedt.
- [27] A Legfőbb Ügyészség a segítségnyújtás elmulasztásának büntetettét érintően is tévesnek találta a védői álláspontot, tekintettel arra, hogy az irányadó tényállásból megállapíthatóan a terhelt - az előzőekben idézettek szerint - jogtalan támadást intézett a sértett ellen. Miközben az általa vezetett tehergépkocsival több méteren keresztül tolt a sértett testét, majd áthajtott rajta, akkor a sértett hozzátartozói a vezető oldali és utasoldali részre fellépve rákiabáltak a terheltnél, hogy álljon meg, mert a sértett a gépkocsi alatt van. Ennek a terhelt nem tett eleget, hanem több méteren keresztül tovább vonszolta a sértettet, majd miután a sértett teste kikerült a gépkocsi alól, tanú 2 betörte a gépkocsi utasoldali ablakát azért, hogy az ablakon benyúlva megállíthassa a gépkocsit. Tanú 3 pedig a vezető oldal lehúzott ablakán keresztül benyúlva próbálta a gépkocsit megállítani. A terhelt ekkor anélkül, hogy az általa visszapillantó tükörben feküdni látott sértett állapotáról meggyőződött volna a tehergépkocsit gyorsítva elhajtott a helyszínről. Ezután hamarosan utolérte a korábban távozott rendőrfőosztályt, azonban azt nem említette neki, hogy a sértettet elütötte, ehelyett arról számolt be, hogy őket támadták meg. Ezt követően a segélyhívó központnak is azt mondta el, hogy őket támadták meg, és csupán annyit mondott, hogy az egyik támadó nekiszaladt az autójának, ezért elsodorta.
- [28] Az irányadó tényállás alapján a sértett hozzátartozói, a sértett sérelmére jogtalan támadást intéző terheltet jogszerűen kívánták meg a támadásban megakadályozni, illetőleg a bűncselekmény helyszínén visszatartani, ezért a terhelt javára a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem nem állapítható meg.
- [29] A Legfőbb Ügyészség annyiban osztotta a védőnek a tőle elvárhatóság teljesítésével kapcsolatos okfejtését, hogy a terhelt a felfokozott állapotban lévő hozzátartozók között a terhelt a megállási, meggyőződési és segítségnyújtási kötelezettségét valóban kizárólag a saját, illetőleg utasa élete, vagy testi épsége kockáztatása útján teljesíthette volna.
- [30] A tényállás idézett megállapításaiból azonban egyértelműen következik, hogy a terhelt a tőle elvárható segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrfőosztály értesítése, illetőleg a segélyhívó központban történt bejelentés útján is teljesíthette volna, amelyekre azonban egyik esetben sem került sor.
- [31] A terhelt a rendőrfőosztálynak ugyanis említést sem tett arról, hogy valaki a helyszínen megsérülhetett, illetőleg, hogy elütötte a sértettet. Nem értékelhető azonban a terhelttől minimálisan elvárható bejelentési kötelezettség teljesítéseként a segélyhívó központ értesítése sem. Az ugyanis sokkal inkább az általa elkövetett bűncselekmények miatti felelősség alóli mentesülését célozta, mintsem azt a törekvést, hogy a hatóságokat arról tájékoztassa, miszerint a helyszínen segítségnyújtásra szoruló személy van. A sértett családja a szomszédon keresztül 9 óra 31 perckor értesítette a mentőket, ugyanakkor a terhelt a segélyhívó központba csak 9 óra 41 perckor tett telefonon bejelentést, a már idézett tartalommal.
- [32] Ezért a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint egyértelműen megállapítható, hogy a terhelt a sértett állapota, segítségnyújtásra szoruló helyzete iránt teljes mértékben közömbösséget tanúsított.

- [33] **III. 1.** A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [34] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.
- [35] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. A felülvizsgálati indítvány érvelése szerint a terhelt tényállásban rögzített szándékos KRESZ szabálysértése és a sértett halála között nincs ok-okozati összefüggés, azt követően pedig jogos védelmi helyzetben cselekedett. Ezért a Kúria az indítványt érdemben elbírálta.
- [36] 2. A Btk. 234. § (1) bekezdése szerint a közúti veszélyeztetés büntetett az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom előtt el nem zárt magánúton más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki; ennek az említett törvényhely (2) bekezdés c) pontja szerinti minősítő körülmény az, ha a cselekmény halált okoz.
- [37] A KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. A KRESZ 25. § (2) bekezdése szerint járművel az útesten - az előzés és kikerülés esetét kivéve - annak menetirány szerinti jobb oldalán, az út- és forgalmi viszonyok szerint lehetséges mértékben jobbra tartva kell közlekedni. Az indítványozó nem vitatta, hogy a terhelt szándékosan megszegte ezen közlekedési szabályokat, azt azonban igen, hogy ezzel a sértett életét, testi épségét közvetlen veszélynek tette volna ki.
- [38] A közúti veszélyeztetés büntette szándékos veszélyeztetési bűncselekmény, ami azt jelenti, hogy az elkövető szándéka (egyenes vagy eshetőleges) kiterjed mind az elkövetési magatartásra (a közúti közlekedés szabályainak a megszegésére), mind pedig a bűncselekmény eredményére (más vagy mások életének vagy testi épségének a közvetlen veszélyeztetésére). A „közvetlen veszély” az élet vagy a testi épség sérelmének a reális lehetőségét, személyre és helyzetre konkretizált veszélyt jelent. A közúti veszélyeztetés tényállásában a veszély határozott és külsőleg is felismerhető formában, meghatározott személyhez vagy személyekhez kapcsolódva jelenik meg. A bűncselekmény megállapításához az is szükséges, hogy a szándékos szabályszegő magatartással okozati összefüggésben jöjjön létre az eredmény, a közvetlen veszélyhelyzet.
- [39] A szándékosság megállapításához a tényállási elemekre vonatkozó tudat szükséges. Kizárólag azokból a tárgyi ismérvekből lehet az elkövető szándékára következtetést levonni, amelyeket a tudata a véghezviteli magatartás kifejtésekor átfog (BH 2000.478.).
- [40] A veszélyhelyzet létrehozására irányuló egyenes szándék esetén az elkövető felismeri, hogy a veszélyhelyzeten túlmenő további káros következmények is létrejöhetnek, ám bízik a saját ügyességében, vezetői tapasztalatában, a gépjárművének műszaki tulajdonságaiban stb. A szándékos közúti veszélyeztetés eshetőleges szándékkal történő előidézése esetén a terhelt a veszélyhelyzet bekövetkezésének lehetőségét látja előre, és ebbe belenyugszik {BH 2015.51. indokolás [35]-[37] bekezdés}.
- [41] Ilyen a sértett testi épségét, életét közvetlenül veszélyeztető helyzet az irányadó tényállásából kitűnik. A terhelt abbéli dühében, hogy a gyermekét nem tudta elhozni, a sértettel való kölcsönös sértegetést követően, az általa vezetett gépkocsit az útesten átvágva a sértett felé kormányozta, melynek során legalább másfél métert lehaladt az útestről, felhaladt a betonozott útpadkára és a füves domboldalra.
- [42] A terhelt fenti magatartásával megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat és ezt a tudata át is fogta, hiszen ő kormányozta a gépjárművet a sértett felé, annak ellenére, sőt kifejezetten azért, mert látta, hogy ott áll a sértett. Ebből következően cselekménye szándékos volt.

Mindebből következik, hogy azt is fel kellett ismernie, miszerint a sértett életét közvetlen veszélynek teszi ki azzal, hogy az úttestről letérve a kis területen relatíve gyorsnak tekinthető 15-20 km/órás sebességgel a sértett felé vezeti a gépkocsit. A terhelt ezen magatartását semmi sem indokolta, ezért tisztában kellett lennie az általa előidézett veszélyhelyzet lehetséges következményeivel, így azzal, hogy az úttestről letérve a sértett felé kormányozott gépkocsi elől a sértett megpróbál menekülni, azonban a sebeség nagyságára és a terepviszonyokra tekintettel számíthatott arra, hogy egy váratlan helyzet - például a sértettnek az általa várttól eltérő cselekvősege - esetén nem fog tudni biztosan megállni.

- [43] Az irányadó tényállás alapján az nem vitatható, hogy a sértett a veszélyhelyzetet - azt, hogy gépkocsi elűheti - felismerve megpróbált a terhelt által felé vezetett gépkocsi elől ellépni, melynek következtében megcsúszott és a 15-20 km-es sebességgel közlekedő gépkocsi jobb első kereke elé, majd alá került. Tehát a terhelt szándékos közlekedési szabálysértése indította el azt az okfolyamatot, aminek következtében a terhelt az általa vezetett gépkocsival a sértett lábán, medencetáján, mellkasán áthajtott. Az ennek következtében elszenvedett sérülések miatt kialakult zsírembólia vezetett a sértett halálához.
- [44] Mindezekből következik, hogy az ok-okozati összefüggés - az indítvány érveivel szemben - a közlekedési szabályszegés, a veszélyhelyzet és a sértett halála között megállapítható. A veszélyhelyzet a sérelem bekövetkeztének reális esélyét jelenti, és jelen esetben ez a sérelem be is következett. Ez a sérelem „nem derült égből villámcsapás” volt, hanem előre látható és közvetlen összefüggésben állt azzal, hogy a terhelt a kis területen relatíve nagy sebességgel, az úttestről is letérve a sértett felé hajtott a gépkocsival. Ez az elütés előtti szituáció a közvetlen veszélyhelyzet, amit szándékos magatartásával a terhelt hozott létre. Ez már magában hordozta a sértett megsérülésének, akár a halálának a reális lehetőségét, ami be is következett azáltal, hogy a sértett elugrás közben megcsúszott és a gépkocsi előtt a földre került. A tényállásban írtaknál pontosabb helyadatok hiányában is nyilvánvaló azonban, hogy a veszélyhelyzetet nem a sértett megcsúszása, hanem a terhelt gépkocsijának a terhelt által a sértett irányába kormányzása hozta létre.
- [45] A terheltet a bekövetkezett eredmény tekintetében gondatlanság terheli. Az pedig nem vitatható, hogy a terheltnek a jogerős ítéleti tényállásban leírt magatartása hiányában a sértett halála nem következett volna be.
- [46] Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy halált okozó közúti veszélyeztetés büntettéért felel az elkövető, ha a veszélyeztető magatartása indítja el azt az okfolyamatot, amelynek eredményeként bekövetkezik a sértett halálát okozó közlekedési baleset (BH 2020.288.). Jelen ügyben erről van szó.
- [47] 3. Az élet, testi épség és az egészség elleni cselekmény tekintetében sem megalapozottak a védő által kifejtettek. A segítségnyújtás elmulasztásának vétségét a Btk. 166. § (1) bekezdése szerint az követi el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van.
- [48] Az indítvány szerint a terhelt ezen cselekménye azért nem büntetendő, mert a sértett elütését követően személyét és a társaságában lévő tanú 1-et a sértett fia részéről közvetlenül jogtalan támadás fenyegette, ezért a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelmi helyzetben voltak. Az említett törvényi rendelkezés szerint valóban nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.
- [49] Ebben az esetben azonban nem erről van szó. Támadás elhárítására kötelezettség elmulasztása eleve nem alkalmas; a támadás legfeljebb a kötelességmulasztás oka lehet. Ugyanakkor jelen esetben sem támadás, sem annak közvetlen veszélye sem állt fenn, utóbbi legfeljebb akkor merülhetett volna fel, ha a terhelt megáll. A terhelt cselekménye így nem a közvetlenül fenyegető veszély elhárítását, hanem a támadással fenyegető veszélyhelyzet létrejöttének a megakadályozását szolgálta. Ezért a

védő által e körben előadottak nem vizsgálhatók a jogos védelem - mint büntetendőséget kizáró ok - keretében. Így azt sem kellett és lehetett vizsgálni, hogy tanú 2 és tanú 3 támadó magatartása tekinthető-e a terheltnek a sértett elleni, korábbi - kétségkívül jogtalan - támadása elleni védekezésnek.

- [50] Az indítványban ugyancsak hivatkozott „tőle elvárhatóság” azonban a segítségnyújtás elmulasztása törvényi tényállásának az eleme; a segítségnyújtás elmulasztása csak akkor róható fel az elkövetőnek, ha az tőle elvárható lett volna. Ennek mércéje jogkérdés, melyet minden esetben külön kell vizsgálni és megítélni; a konkrét szituációtól és az elkövető személyes körülményeitől függ, hogy éppen mi az elvárható a terhelttől.
- [51] Ebben a körben pedig a Kúria a védővel és a Legfőbb Ügyészséggel egyetértve maga is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a terhelt az adott körülmények között, a felfokozott lelkiállapotban lévő hozzátartozók között a megállási, meggyőződési és segítségnyújtási kötelezettségének kizárólag a saját, illetőleg utasa élete, vagy testi épsége kockáztatása útján tehetett volna eleget. Ezért a segítségnyújtás elmulasztása ekkor nem volt tőle elvárható, cselekménye - eddig - nem tényállásszerű.
- [52] Az irányadó tényállás szerint azonban a terhelt a helyszínről való távozását követően rövid időn belül találkozott a még a helyszín közelében tartózkodó rendőrökkel, majd - a sértett családjának bejelentésétől számított 10 perc múlva - a központi segélyhívón is bejelentést tett. Ekkor a terhelttől elvárható segítség lett volna, ha bejelenti, hogy a helyszínen segítségre szoruló sérült van.
- [53] A hivatalos segítségnyújtó szerveknek (mentők, rendőrség, katasztrófavédelem) való bejelentés során alapkövetelmény, hogy a bejelentés tartalmazza a segítségnyújtás kivitelezéséhez objektíve szükséges alapadatokat; így mindenekelőtt a segítségre szorulás tényét, annak a bejelentő előtt ismert mibenlétét és a segítségre szoruló személy hollétét. Ezek minimálisan szükségesek ahhoz, hogy a segítségnyújtás egyáltalán megkezdhető legyen. Így a segítségnyújtási kötelezettség csak ezek közlésével tekinthető teljesítettnek.
- [54] Jelen esetben azonban a terhelt a rendőrfőnökkel való személyes találkozása során a sértett elütéséről egyáltalán nem, kizárólag a saját megtámadásáról számolt be, majd a központi segélyhívón is csupán annyival mondott többet, miszerint a sértett „elsodrásáról” is beszámolt. E közlések egyike sem tartalmazta azonban, hogy a helyszínen egy - a terhelt számára legalábbis nem kizárhatóan - súlyos sérült van, ezért azok egyike sem jelentette a terhelttől elvárható segítségnyújtási kötelezettség teljesítését. Így a terhelt ezen mulasztása már büntetőjogilag felróható.
- [55] Mindezekre figyelemmel az ügyben eljáró bíróságok jogerős ítéletükben a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét közúti veszélyeztetés büntetében [Btk. 234. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] és segítségnyújtás elmulasztása büntetében [Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat] is.
- [56] Ekként a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti összetételben eljárva - a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [57] **IV.** A Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.
- [58] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2021. március 12.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Gabriella s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró